

Urmo Kübar

Kolmapäeva ennelõunal presidendi juures toimunud arupidamise tulemustega on kõik soovijad meedia vahendusel kindlasti juba kursis, aga kohtumisel EMSL-i poolt osalenud Urmo Kübar teeb huvilistele ka omapoolse ülevaate, mis toimus ja mis toimuma hakkab:

Meeleolu ümarlual oli paljulubavalt teotahteline. Seltskond oli kirju (Harta12 autoreid, "Aitab valelikust poliitikast!" eestvedajad, vabaühendustest veel Avatud Eesti Fond, e-Riigi Akadeemia, EMSL; siis igast parlamendierakonnast kaks esindajat, Riigikogu põhiseaduskomisjoni esimees, riigiteadlasi ja riigiõiguse eksperte, Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Koostöö Kogu ja ehk veel keegi - kokku u. 30 inimest) ja üks probleem kindlasti on teineteisest arusaamine. Samu sõnu, nagu näiteks kaasamine või demokraatia, mõistetakse erinevalt, ja seetõttu ollakse kes segaduses, kes pahane, kes haavunud, et mis siis ikkagi probleem on, miks "teine pool" niimoodi käitub ja millest nad ometi aru ei saa (näiteks Rait Maruste etteheide, et miks kirjutatakse Harta12-s demokraatia lagunemisest, sest "kui kasutada niisuguseid väljendeid, hakkabki lihtne inimene mõtlema, et asjad on halvasti"). Koos oldud ligi kahest tunnist poolteist kuluski tegelikult erinevate osalejate püüdlustele olukorda diagnoosida ja oma arusaama sellest selgitada, korduvate kinnitustega, et kellelgi pole plaanis muuta Eesti põhiseaduslikku korda, kukutada riiki vms - mis aga kokkuvõttes viis selleni, et viimase 20 minutiga lepitati juba üsna ladusalt kokku, mida nüüd edasi teha.

President pakkus alustuseks välja neli lahendamist vajavat küsimust (erakondade rahastamise ausus ja kontrollitavus, raha ja võimu seoste avalikustamine; erakondade konkurentsi ausus ja elavus; valija hääle kaalukus valimistulemuse otsustamisel; ja kodanike osalemine poliitilises protsessis valimistevahelisel ajal), millele arutelu käigus lisati veel ühiskondliku ruumi (sund)parteistamise pidurdamine. Harta autorite poolt sõna võtnud Marek Tamme ettepanekul keskenduti konkreetsemalt kahe seaduse - erakonnaseaduse ja Riigikogu valimise seaduse - muutmise teemale ühisloome viisil (inglise keeles crowdsourcing, vt. <http://en.wikipedia.org/wiki/Crowdsourcing>) ehk siis kõigi soovijate osalusel, mitte lihtsalt kusagil töörühmas, komisjonis või ümarlual. Muidugi, omaette küsimus on paljude jaoks olnud võimulolijate suhtlemisstiil, mis ju otseselt ei tulene seadustest, aga mis samuti ehk selles protsessis osalemise tulemusena võiks muutuda, või siis aitavad selle protsessi tulemused ehk poliitilist süsteemi avatumaks muuta, millest võiks ju samuti eeldada ka suhtlusstiili muutumist.

Kokku lepitud suunavõtt ühisloomele nende kahe seaduse täiendamiseks (mille lõplik

vormistamine küll jääks siis muidugi Riigikogule, nagu asjad parlamentaarses riigis käivad) on meedias juba natuke seadust tekitanud. Kindlasti ei ole peamine küsimus mingi veebikeskkonna loomises (a la "uus TOM" või "veel üks osale.ee" vms), vaid selles, et võimalus osaleda peab olema kõigil, kel huvi, kõigil peab olema võimalik tutvuda teiste ettepanekute ja kommentaaridega (sh. teistes kanalites tehtutega, nt asjakohaste artiklite, uuringute jms-ga). Et ühisloome toimiks, on vaja ka head koordinaatorite tiimi, kes teeks vahekokkuvõtteid, süstematiseeriks laekunud arvamusi, aitaks paljude erinevate ettepanekute seast lahendusteni jõuda. Nüansse on siin palju ja nende täpsemaks arutamiseks saame juba esmaspäeva pärastlõunal kokku Eesti Koostöö Kogus, kes seda protsessi tehniliselt koordineerima jääb. Pärast seda saame loodetavasti välja pakkuda ka täpsema ajakava.

EMSL-i inimestest jään selle teemaga tegelema ma, nii et mõtted ja ettepanekud on oodatud [u rmo@ngo.ee](mailto:rmo@ngo.ee) ja aeg-ajalt kirjutan ülevaateid ka EMSL-i kodulehele.

Artikkel Hea Kodaniku infovärvava [veebilehel](#) .